

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

към 31 декември 2019

1. Учредяване и регистрация. Правен статут и законова рамка.

“АГРИЯ ГРУП ХОЛДИНГ” АД (Дружеството) е регистрирано с решение 7350 от 28 август 2007 година на ВОС под партиден № 3 т. 833 стр. 10 по ф.д. 3875/2007 година. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Варна, бул.”Княз Борис I” № 111, Бизнес център, етаж 9.

Основната дейност на Дружеството се състои в управление и контрол на дъщерни дружества.

Считано от 2007 година акциите на Дружеството са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – АД, поради което е със статут на публично дружество.

Дружеството има едностепенна система на управление, управлява се от Съвет на директорите и се представлява от изпълнителен директор.

Настоящият индивидуален финансов отчет е одобрен за издаване от ръководството на Дружеството на 31 март 2020 година.

2. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет и счетоводни принципи.

2.1. Обща рамка на финансово отчитане

Дружеството води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на българското търговско и счетоводно законодателство.

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международните счетоводни стандарти, издание на Съвета по международни счетоводни стандарти и приети за приложение от Европейския съюз. Към 31 декември 2019 г. МСС включват Международните счетоводни стандарти, Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), Тълкуванията на Постоянния комитет за разяснения и Тълкуванията на Комитета за разяснения на МСФО. МСС се преиздават всяка година и са валидни само за годината на издаването си като в тях се включват всички промени, както и новите стандарти и разяснения. Голяма част от тях не са приложими за дейността на предприятието, поради специфичните въпроси, които се третират в тях.

2.2. Първоначално прилагане на нови и променени МСФО, които са в сила за текущия отчетен период

Ръководството на Дружеството се е съобразило с всички стандарти и разяснения, които са приложими към неговата дейност и са приети официално за приложение от ЕС към датата на изготвянето на настоящия финансов отчет. Ръководството е направило преглед на влезлите в сила от 1 януари 2019 г. промени в съществуващите счетоводни стандарти и счита, че те не налагат значими промени по отношение на прилаганата през текущата година счетоводна политика, с изключение на МСФО 16 Лизинг – виж също т. 3.8.

Прилагане на МСФО 16 Лизинг

Дружеството прилага МСФО 16 Лизинг за първи път. По-долу са описани естеството и ефектът на промените в резултат от приемането на този нов счетоводен стандарт.

2.2. Първоначално прилагане на нови и променени МСФО, които са в сила за текущия отчетен период (продължение)

МСФО 16 е публикуван през януари 2016 г. и заменя МСС 17 *Лизинг*, КРМСФО 4 *Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг*, ПКР-15 *Оперативен лизинг-Стимули* и ПКР-27 *Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг*. МСФО 16 установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг, и изисква лизингополучателите да отчитат всички лизингови договори по един и същ балансов модел, подобен на счетоводното отчитане на финансовия лизинг съгласно МСС 17.

Дружеството е приело МСФО 16 по модифицирания ретроспективен метод на приложение с първоначална дата 01 януари 2019 г. Съгласно този метод, стандартът се прилага ретроспективно като кумулативният ефект от първоначалното му прилагане се признава на датата на първоначалното приложение.

При приемането на МСФО 16 дружеството е приложило един подход за признаване и оценяване за всички лизинги, с изключение на краткосрочните лизинги и лизингите на активи с ниска стойност. Стандартът предвижда специфични преходни изисквания и практически целесъобразни мерки, които са приложени от дружеството.

Лизинги, които преди това са били отчитани счетоводно като оперативни лизинги

Дружеството признава активи с право на ползване и задължения по лизинги за тези лизинги, които преди са били класифицирани като оперативни, с изключение на краткосрочните лизинги и лизингите на активи с ниска стойност. Към датата на първоначалното прилагане, Дружеството е признало активите с право на ползване по стойност равна на стойността на задълженията по лизингите към тази дата, тъй като няма необходимост от корекции, които да отразяване на предплатени или начислени лизингови плащания, признати по-рано. Задълженията по лизингите са признати на база настоящата стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани при използване на вътрешноприсъщ лихвен процент към датата на първоначалното прилагане.

Дружеството също така е приложило следните практически целесъобразни мерки:

- използвана е една норма на дисконтиране към портфейл от лизинги със сходни характеристики;
- разчитано е на своята оценка за това дали лизингите са обременяващи, непосредствено преди датата на първоначалното приложение;
- приложено е освобождаването за краткосрочните лизинги към лизингите със срок, който приключва в рамките на 12 месеца от датата на първоначалното прилагане на стандарта;
- изключени са първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване на датата на първоначалното прилагане;
- използвана е наличната информация при определянето на лизинговия срок, когато договорът съдържа опции за удължаване или прекратяване на лизинга.

Въз основа на посоченото по-горе, към 01 януари 2019 г.:

- Активи с право на ползване в размер на 276 хил. лева са признати и представени в категория “Имоти, машини и съоръжения”.
- Признати са допълнителни задължения по договори за лизинг в размер на 276 хил. лева (включени отделно в индивидуалния отчет за финансовото състояние).

2.3. Нови счетоводни стандарти и разяснения, които все още не са приложени от предприятието

Към 31 декември 2019 съществуват някои нови стандарти, внесени са промени в някои от съществуващите, както и в разясненията, които са публикувани и одобрени за прилагане от Европейския съюз в бъдещи отчетни периоди. Ръководството на дружеството счита, че по отношение на неговата дейност съществено значение могат да имат следните от тях:

Изменения в МСС 1 *Представяне на Финансови Отчети* и МСС 8 *Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните Приблизителни Оценки и Грешки: Дефиниция за същественост*

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Дружеството ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Концептуална рамка за финансово отчитане

Борда по МСС публикува Изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2019 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2020 г. Концептуалната рамка представя концепциите за финансово отчитане, разработване на стандарти, насоки относно изготвянето на последователни счетоводни политики и насоки към разбирането и интерпретирането на стандартите. Основните промени, въведени в ревизираната Концептуална рамка за финансово отчитане, са свързани с концепцията за оценка, включително факторите, които следва да се вземат предвид при избора на база за оценка, и концепцията за представяне и оповестяване, включително и кои доходи и разходи се класифицират в друг всеобхватен доход. Концептуалната рамка също така предоставя актуализирани определения за актив и пасив и критерии за тяхното признаване във финансовите отчети. Дружеството ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСФО 3 (променен) – Бизнес комбинации

В сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., не е приет от ЕК. Промяната касае даденото в приложенията към стандарта определение за „бизнес“ и е свързана с трудностите, които придобиващото предприятие среща в преценката дали се придобива бизнес или съвкупност от активи. Изменението цели: а) да изясни, че за да бъде определен като бизнес, придобитият набор от дейности и активи трябва да включва като минимум вложените ресурси и оперативни процеси, които заедно водят до създаването на продукт; б) да се стеснят дефинициите за „бизнес“ и за „продукт“, като се съсредоточат до стоките и услугите, предоставяни на клиента и като се отнеме фокусът върху способността за намаляване на разходите; в) да добави насоки и илюстративни примери, които да помогнат на предприятията в преценката дали е придобит оперативен процес; г) да премахне изискването за оценка за това дали пазарните участници са в състояние да заместят липсващите ресурси и оперативни процеси в придобиваното предприятие, за да продължат да създават продукт, и д) да се добави опцията за т.нар. тест за концентрация, който позволява опростена оценка за това, дали дадена съвкупност от дейности и активи е бизнес, или не.

Извън посоченото по-горе, ръководството на Дружеството не счита, че е необходимо да оповестява в годишния финансов отчет наименованието на тези Международни счетоводни стандарти и разяснения към тях, в които са направени промени, формално одобрени или неодобрени от Европейския съюз, които ще влязат в сила в бъдеще, без те да се отнасят или да засягат сериозно дейността му.

2.3. Нови счетоводни стандарти и разяснения, които все още не са приложени от предприятието (продължение)

Подобно цитиране на наименования на стандарти и разяснения към тях, които не се прилагат в дейността на дружеството би могло да доведе до неразбиране и до подвеждане на потребителите на информация от настоящия финансов отчет.

2.4. Счетоводни принципи

Индивидуалният финансов отчет на Дружеството е изготвен при приложение на принципа за действащо предприятие. Последният предполага, че Дружеството ще продължи да съществува и в обозримо бъдеще.

Ръководството няма планове или намерения, да продаде бизнеса или да прекрати дейността, което може съществено да промени балансовата стойност или класификацията на активите и пасивите, отразени във финансовия отчет.

Въпреки че към 31 декември 2019 г. текущите пасиви превишават текущите активи с 2,509 хил. лева (31 декември 2018 г.: с 12,084 хил. лева), ръководството е уверено, че ще осигури ресурси за навременното погасяване на задълженията на Дружеството или ще предоговори техните падежи в случай на необходимост, с което ще осигури нормалното протичане на дейността и за в бъдеще.

Оценката на активите и пасивите и измерването на приходите и разходите се осъществява при спазване на принципа на историческата цена. Този принцип е модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и/или пасиви до тяхната справедлива стойност към 31 декември на текущата или на предходната година, както това е посочено на съответните места по-нататък.

2.5. Дъщерни дружества. Консолидация.

Дъщерно дружество е дружество, което се контролира от дружеството-майка. Контрол е властта да се управлява финансовата и оперативната политика на дъщерното дружество, с оглед извличането на изгоди от дейността му. Към 31 декември 2019 година дружеството притежава дъщерни и асоциирано дружества, регистрирани в страната. В настоящия индивидуален финансов отчет, инвестициите в дъщерните дружества са представени по цена на придобиване и този отчет не представлява консолидиран финансов отчет по смисъла на *МСФО 10 Консолидирани финансови отчети*.

За да могат да придобият пълна представа за финансовото състояние, резултатите от дейността, както и за промените във финансовото състояние на групата като цяло, потребителите на този индивидуален финансов отчет е необходимо да го четат заедно с консолидирания финансов отчет на дружеството за финансовата година, завършваща на 31 декември 2019 година.

2.6. Функционална валута и валута на представяне на финансовите отчети

Функционална валута е валутата на основната икономическа среда, в която едно търговско дружество функционира и в която главно се генерират и изразходват паричните средства. Тя отразява основните сделки, събития и условия, значими за него. Дружеството води счетоводство и съставя финансовите си отчети в националната валута на Република България – български лев. Това е валутата, възприета като официална, в основната икономическа среда, в която дружеството оперира. От 1 януари 1999 година българският лев е с фиксиран курс към еврото: 1.95583 лева за 1 евро.

Валутата на представяне в настоящия индивидуален финансов отчет също е българският лев. Ако на съответното място не е посочено друго, финансовият отчет е изготвен и представен в хиляди лева.

2.7. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално като към сумата на чуждестранната валута се прилага централният курс на Българска Народна Банка (БНБ) към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждане на валутните парични позиции или при отчитането на тези парични позиции при курсове, различни от този, по който първоначално са били признати, се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период. Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2019 и 2018 години са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ.

Заключителният курс на българския лев към щатския долар към края на текущия и предходния отчетен период, е както следва:

31 декември 2018 г.:	1 USD= 1. 70815 лв.
31 декември 2019 г.:	1 USD = 1.74099 лв.

2.8. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Приложението на МСС изисква от ръководството на дружеството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите, разходите и условните активи и пасиви. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

2.9. Сравнителни данни

Съгласно българското счетоводно законодателство, финансовата година приключва към 31 декември и предприятията следва да представят годишни финансови отчети към същата дата, заедно със сравнителни данни към тази дата за предходната година. При необходимост представените данни за миналата година се коригират, за да се получи по-добра съпоставимост с данните от текущия период.

3. Дефиниция и оценка на елементите на финансовия отчет**3.1. Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи**

Имотите, машините, съоръженията и нематериални активи, с изключение на земеделските земи, са представени в отчета за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване), намалени с размера на начислената амортизация и евентуалните загуби от обезценки.

3.1.1. Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините, съоръженията и нематериалните активи се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановими данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи, независимо че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

3.1. Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи (продължение)

Получените имоти, машини и съоръжения чрез правителствени дарения се оценяват по справедлива стойност към датата на придобиването им.

3.1.2. Промени в счетоводната политика, свързани с последващо оценяване

Считано от 01 януари 2018 година Дружеството е възприело да оценява притежаваните от него земеделски земи по справедлива стойност, определена от независим оценител към датата на отчета. Ръководството е убедено, че това ще доведе до по-надеждно и уместно представяне на финансовото състояние и резултатите от дейността на Дружеството във финансовите му отчети. Останалите имоти, машини, съоръжения и нематериални активи продължават да се оценяват към датата на баланса по цена на придобиване, намалена с размера на начислените амортизации и евентуалните загуби от обезценки. Като резултат от възприетата промяна, Дружеството е признало преоценъчен резерв към горепосочената дата в размер на 3,351 хил.лв. Същевременно ефекта върху отсрочените данъчни пасиви, признати директно в преоценъчния резерв, е увеличение с 335 хил.лв.

Формираният преоценъчен резерв е представен нетно от данъци като част от собствения капитал и се признава като неразпределена печалба след като преоцененият актив бъде отписан.

3.1.3. Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция и отговарят на критериите за признаване на актив, се капитализират към преносната стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от преносната стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Амортизациите на имотите, машините, съоръженията и нематериалните активи са начислявани, като последователно е прилаган линейният метод. Амортизационните норми на активите са определени от ръководството на Дружеството на база на предполагаемия им полезен живот.

Амортизации не се начисляват на земите, напълно амортизираните активи и такива, които са в процес на придобиване, както и на активи, класифицирани като държани за продажба, в съответствие с изискванията на МСФО 5 *Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности*.

По групи активи са прилагани следните норми изразени в години полезен живот:

	2019 г.	2018 г.
Административни и търговски сгради	25	25
Машини и съоръжения	3.33	3.33
Транспортни средства	4	4
Компютри, периферни устройства, софтуер	2	2
Стопански инвентар	6.67	6.67
Други ИМС	6.67	6.67
Нематериални активи	6.67	6.67

3.2. Обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

В края на всяка година се извършва преглед на преносната стойност на дълготрайните активи, които не се отчитат по справедлива стойност, за да се определи дали има признаци за обезценка. Ако такива съществуват, дружеството изчислява възстановимата стойност на актива, за да определи размера на загубата от обезценка.

Когато не е възможно да се изчисли възстановимата стойност на определен актив, дружеството изчислява възстановимата стойност на генериращия парични постъпления обект, към който активът принадлежи. Ако така изчислената възстановима стойност на актива (генериращия парични постъпления обект) е по-ниска от преносната му стойност, последната се намалява до възстановимата стойност на актива (генериращия парични постъпления обект). Загубата от обезценка се признава като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в годината на възникването ѝ.

В случай, че загубата от обезценка впоследствие се възстанови, преносната стойност на актива (генериращия парични постъпления обект) се увеличава до преизчислената възстановима стойност, така че увеличената преносна стойност да не надвишава стойността, която би била определена, ако не е била призната загуба от обезценка в предходни години.

Възстановяването на загуба от обезценка се признава като приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в годината на установяването ѝ, освен ако съответният актив е отчетен по преоценена стойност, в който случай загубата от обезценка се отнася към увеличение на преоценъчния резерв.

3.3. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции и дялове в дъщерни и асоциирани дружества, са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината). При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината).

3.4. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на капитал в друго предприятие. Финансовите активи и пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато дружеството стане страна в договорните условия на съответния финансов инструмент, породил този активи или пасив.

3.4. Финансови инструменти (продължение)

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние, след като договорните права за получаването на парични потоци са изтекли или активите са прехвърлени и трансферът им отговаря на изискванията за отписване, съгласно изискванията на МСФО 9 *Финансови инструменти*.

Финансовите пасиви се отписват от отчета за финансовото състояние, когато и само когато са погасени – т.е. задължението, определено в договора е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

Дейността на дружеството не предполага наличието на разнообразни финансови инструменти. Основните финансови инструменти, включени в отчета за финансовото състояние на дружеството, са представени по-долу.

3.4.1. Търговски и други вземания

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки и услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на дължимото безусловно възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране.

Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Към датата на изготвяне на финансовия отчет дружеството преценява дали съществува обективно доказателство за обезценка относно търговските вземания, които са индивидуално значими. Обезценка се отчита в случай, че съществува обективно доказателство, че дружеството няма да бъде в състояние да събере всички суми, съгласно първоначалните условия по отношение на съответното вземане.

Сумата на обезценката е разликата между балансовата и възстановимата стойност. Последната представлява настоящата стойност на очакваните парични потоци, дисконтирани с ефективния лихвен процент. Размерът на обезценката на търговските вземания през текущия период се отчита като приход и разход. Когато се очаква вземане да бъде събрано до една година, то се отчита като текущ актив. В останалите случаи вземанията се отчитат като нетекущи активи.

Бъдещите парични потоци, определени за група от финансови активи, които колективно се оценяват за обезценка се определят на база на историческа информация, касаеща финансови активи с характеристики на кредитния риск подобни на характеристиките на групата финансови активи.

Активи, на които се прави индивидуална обезценка не влизат в група за обезценка.

Дружеството използва опростен подход при отчитането на обезценките на търговските и други вземания и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент.

Значими финансови затруднения на задълженото лице, вероятност за обявяване в несъстоятелност и ликвидация, финансово реструктуриране или невъзможност за изплащане на дълга (повече от 30 дни) се приемат като индикатор, че търговското вземане следва да бъде обезценено.

3.4. Финансови инструменти (продължение)

Във връзка с прилагането за първи път на МСФО 9 *Финансови инструменти*, считано от 01 януари 2018 година, дружеството е извършило анализ на тригодишната несъбираемост на търговските вземания и вземанията по предоставени заеми (2016 –2018). При оценяването на очакваните кредитни загуби по търговските вземания, дружеството е използвало матрица на провизиите, както и натрупания си опит в областта на кредитните загуби по търговски вземания и вземания по предоставени заеми, за да оцени приблизително очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите активи. Съществената част от договорите с клиенти, както и по предоставени заеми са с търговски дружества, които са свързани лица, в резултат на което Ръководството оценява възможността от възникване на кредитни загуби като минимален. Направеният анализ доказва тази преценка и в резултат на него не се налага начисляването на провизии за евентуални кредитни загуби след въвеждането на новият МСФО 9.

3.4.2. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти в лева са оценени по номиналната им стойност, а паричните средства в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към края на всеки отчетен период.

Паричните средства за целите на съставянето на отчета за паричните потоци са паричните средства в брой и по банкови сметки.

3.4.3. Задължения по заеми

Лихвените заеми се признават първоначално по справедлива цена, формирана от получените парични постъпления, намалени с присъщите разходи по сделката. След първоначалното им признаване лихвените заеми се оценяват по амортизирана стойност, като всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж се отчита в печалбата или загубата за периода на ползване на заема на база метода на ефективния лихвен процент. Получените лихвени заеми, при възникването на които не са извършени разходи свързани със сделката, не се амортизират. По същия начин се третират получените банкови овърдрафти, при които получателят има право многократно да усвоява или погасява заема в рамките на предварително договорения лимит.

Финансовите разходи, в това число и директните разходи по привличането на заема, се включват в печалбата или загубата по метода на ефективния лихвен процент, с изключение на транзакционните разходи по банкови овърдрафти, които се признават в печалбата или загубата на линейна база за периода, за който е договорен овърдрафтът.

Лихвените заеми се класифицират като текущи, когато следва да бъдат уредени в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период.

3.4.4. Задължения към доставчици, други текущи задължения и получени аванси

Търговските и други задължения възникват в резултат на получени стоки или услуги. Краткосрочните задължения не се амортизират.

Търговските задължения се признават първоначално по справедлива стойност, а впоследствие по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

3.5. Основен капитал

Основният капитал на дружеството е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация.

3.6. Резерви

Като резерви в отчета за финансовото състояние на дружеството са представени финансовите резултати, капитализирани от предходни години, резервите от премии, свързани с емитиране на акции, както и резерви от преоценката на някои от имотите, машините и съоръженията (виж т.3.1.). Акционерите на дружеството могат да се разпореждат с капиталовите резерви след решение на общото събрание. Преоценъчните резерви се признават за реализирани чрез прехвърлянето им в неразпределената печалба след изваждането от употреба на съответния актив.

3.7. Правителствени дарения

Правителствените дарения за дълготрайни активи и тези за покриване на извършени от дружеството разходи, се признават като отсрочени приходи, когато има достатъчна сигурност, че те ще бъдат получени и че дружеството ще е в състояние да изпълни всички свързани с тях изисквания. Приходите от правителствените дарения за дълготрайни активи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на системна база в рамките на полезния живот на актива.

Правителствените дарения, които са получени, като компенсация за извършени от дружеството разходи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход през периода на извършване на разходите, свързани с него.

3.8. Лизинг

На датата на влизане на договора в сила, Дружеството преценява дали договорът представлява или съдържа лизинг. А именно, дали договорът прехвърля правото да се контролира използването на идентифицирания актив за определен период от време.

Дружеството като лизингополучател

Дружеството прилага единен подход за признаване и оценяване на всички лизинги, с изключение на краткосрочните лизинги (т.е. лизинги със срок на лизинговия договор до 12 месеца) и лизингите на активи с ниска стойност. Дружеството признава задължения по лизинги за плащане на лизинговите вноски и активи с право на ползване, представляващи правото на ползване на активите.

Активи с право на ползване

Дружеството признава активи с право на ползване от началната дата на лизинга (т.е. датата, на която основният актив е на разположение за употреба). Активите с право на ползване се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка, и коригирана с всяка преоценка на лизинговите задължения.

Цената на придобиване на активите с право на ползване включва сумата на признатите задължения по лизинга, понесените първоначални преки разходи и лизинговите плащания, извършени на или преди началната дата на лизинга, приблизителна оценка на разходите, които ще бъдат понесени от лизингополучателя при демонтажа и преместването на актива, възстановяване на площадката, върху която се намира той или възстановяване на

3.8. Лизинг (продължение)

актива до състоянието, което се изисква съгласно условията на лизинга, намалени с каквито и да било получени стимули по лизинга. Активите с право на ползване се амортизират на линейна база за срока на лизинга.

Ако в края на срока на лизинга собствеността върху лизинговия актив се прехвърля към Дружеството, или цената на придобиване отразява упражняването на опция за закупуване, амортизацията се изчислява като се използва очакваният срок на полезния живот на актива.

Задължения по лизинги

От началната дата на лизинга Дружеството признава задължения по лизинги, оценени по сегашната стойност на лизинговите плащания, които ще бъдат извършени за срока на лизинга. Лизинговите плащания включват фиксирани вноски (включително фиксирани плащания по същество), намалени с каквито и да било подлежащи на получаване стимули по лизинга, променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, както и суми, които се очаква да бъдат платени по гаранции за остатъчна стойност. Лизинговите плащания включват също цената на упражняване на опция за закупуване, за която в разумна степен е сигурно, че ще бъде упражнена от Дружеството а, както и плащания на неустойки за прекратяване на лизинга, ако срокът на лизинга отразява упражняването от страна на Дружеството на опция за прекратяване.

Променливи лизингови плащания, които не зависят от индекс или лихвен процент, се признават като разходи през периода, в който възникне събитието или условието, което задейства плащането.

При изчислението на сегашната стойност на лизинговите плащания Дружеството използва вътрешно присъщ лихвен процент по заеми на началната дата на лизинга, тъй като заложеният в лизинга лихвен процент не може да бъде надеждно определен. След началната дата размерът на лизинговите задължения се увеличават с лихвата и се намаляват с извършените лизингови плащания. В допълнение балансовата стойност на лизинговите задължения се преоценява, ако е налице модификация, промяна в срока на лизинга, промяна в лизинговите плащания (например, промени в бъдещите плащания в резултат на промяна в индекса или лихвения процент, използван за определяне на тези лизингови плащания) или промяна в оценката на опцията за закупуване на основния актив.

Краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност

Дружеството прилага освобождаването от признаване на краткосрочни лизинги по отношение на краткосрочните си лизинги на сгради (например, лизинги, чийто лизингов срок е 12 месеца или по-малко от началната дата и които не съдържат опция за закупуване). Дружеството прилага и освобождаването от признаване на лизинги на активи с ниска стойност за лизингите на офис оборудване, което се счита за такова с ниска стойност. Лизинговите плащания по краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност се изписват като разход на линейна база за срока на лизинга.

Счетоводна политика за отчитане на лизинг преди 01 януари 2019 година**Финансов лизинг**

Финансовият лизинг е договор, чрез който от наемодателя към наемателя се прехвърлят в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, предмет на този договор.

3.8. Лизинг (продължение)

Активите, придобити чрез финансов лизинг, се признават по по-ниската от тяхната справедлива стойност към датата на придобиване или по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Съществуващото задължение към лизингодателя се включва в отчета за финансовото състояние на дружеството като задължение по финансов лизинг.

Лизинговите плащания се разделят на лихвени плащания и плащания по главницата така, че да се получи постоянен лихвен процент върху остатъчното задължение по лизинга. Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за лихвите, отнасящи се за всеки отчетен период. Амортизационната политика по отношение на амортизируемите наети активи е съобразена с тази по отношение на собствените амортизируеми активи.

Оперативен лизинг

Разходите за наети активи по договори за оперативен лизинг се признават в печалбата или загубата на линейна база за срока на договора.

Приходите, реализирани от отдадени по договори за оперативен лизинг активи се признават в печалбата или загубата на линейна база за срока на договора.

3.9. Задължения към наети лица

3.9.1. Планове за дефинирани вноски

Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на дружеството да превежда начислените суми по плановете за дефинирани вноски се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при тяхното възникване.

3.9.2. Платен годишен отпуск

Дружеството признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

3.9.3. Дефинирани доходи при пенсиониране

В съответствие с изискванията на Кодекса на труда, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, дружеството му изплаща обезщетение в размер на две brutни заплати, ако натрупаният трудов стаж в дружеството е по-малък от десет години, или шест brutни заплати, при натрупан трудов стаж в дружеството над десет последователни години.

Дружеството е направило приблизителна оценка на задълженията към персонала при пенсиониране и счита, че сумата не е съществена, поради което не я отразява в настоящия финансов отчет.

3.10. Признаване на приходи и разходи

3.10.1. Приходи от продажба на услуги и други приходи

Приходите от продажбите и разходите за дейността са начислявани в момента на тяхното възникване, независимо от паричните постъпления и плащания. Отчитането и признаването на приходите и разходите се извършва при спазване на изискването за причинна и следствена връзка между тях.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване или плащане възнаграждение, намалено със сумата на всички предоставени отстъпки.

Дружеството признава приходи, когато сумата на прихода може да бъде надеждно оценен, когато е възможно дружеството да получи бъдещи икономически изгоди, и когато отговаря на специфични критерии за всяка дейност на дружеството, конкретизирана по-долу.

Сумите, събрани от името на трети страни, като данъци върху продажбите, какъвто е данъкът върху добавената стойност, се изключват от приходите.

(а) Приходи от рента на земеделска земя и наем на други активи

Приходите от ренти и наеми на активи се признават за отчетния период, за който е отдадена за ползване земеделската земя или съответния друг актив.

(б) Приходи от оказвани услуги

Приходите от оказвани услуги (административни и други) се признават на месечна база за отчетния период, за който се отнасят.

Приходите от *правителствени дарения*, свързани с компенсиране на направени разходи, се признават в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Приходите от *правителствени дарения*, свързани с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признават в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

Печалбата (загубата) от продажбата на имоти, машини, съоръжения, нематериални активи и материали се представя като други приходи (разходи).

При *размяна на активи* се отчита приход (разход) от разменната транзакция в размер на разликата му справедливата стойност на получения и преносната стойност на разменения актив.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникват през няколко финансови периода и връзката им с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават в печалбата или загубата на базата на процедури за систематично и рационално разпределение

3.10.2. Финансови приходи и разходи

Разходите по заеми, които могат пряко да се отнесат към актив, за който процесът на придобиване, строителство или производство, преди да стане готов за предвижданата му употреба или продажба, непременно отнема значителен период от време, следва да се капитализират като част от стойността на този актив.

3.10. Признаване на приходи и разходи (продължение)

Всички останали финансови приходи и разходи се отразяват в печалбата или загубата за всички инструменти, оценявани по амортизирана стойност чрез използване метода на ефективния лихвен процент.

Методът на ефективния лихвен процент е метод за изчисление на амортизираната стойност на един финансов актив или пасив и за разпределение на прихода от или разхода за лихви през съответния период. Ефективният лихвен процент е този, при който се дисконтират очакваните бъдещи парични плащания или постъпления по време на живота на финансовия инструмент, или при определени случаи за по-кратък период, към нетната преносна стойност на финансовия актив или пасив. При изчислението на ефективния лихвен процент дружеството преценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но без да включва потенциални бъдещи кредитни загуби от обезценка. Изчислението включва такси, транзакционни разходи, премии или отстъпки, платени или получени между страните на договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Всички останали финансови приходи и разходи се отразяват в печалбата или загубата за всички инструменти, оценявани по амортизирана стойност чрез използване метода на ефективния лихвен процент.

3.11. Разходи за данъци върху печалбата

Разходът за данък върху печалбата представлява сумата от текущия данък върху печалбата и данъчния ефект върху временните данъчни разлики. Текущият данък върху печалбата се определя въз основа на облагаемата (данъчна) печалба за периода, като се прилага данъчната ставка съгласно данъчното законодателство към датата на финансовия отчет. Отсрочените данъчни активи и/или пасиви са сумите на възстановимите и дължимите данъци върху печалбата за бъдещи периоди по отношение на намаляемите и облагаемите временни данъчни разлики.

Временните данъчни разлики се установяват при сравнение на отчетната стойност на един актив или пасив, представени в отчета за финансовото състояние и неговата данъчна основа, получена при прилагане на данъчните правила.

Отсрочените данъци върху печалбата се изчисляват чрез прилагането на балансовия метод на задълженията. Отсрочените данъчни пасиви се изчисляват и се признават за всички облагаеми временни разлики, докато отсрочените данъчни активи се признават, само ако има вероятност за тяхното обратно проявление и ако дружеството ще е в състояние в бъдеще да генерира достатъчно печалба, от която те да могат да бъдат приспаднати.

Ефектът от признаването на отсрочените данъчни активи и/или пасиви се отразява там, където е представен ефектът от самото събитие, което ги е породило.

За събития, които засягат отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, ефектът от отсрочените данъчни активи и пасиви е признат също в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

За събития, които са отчетени първоначално в капитала (преоценъчния резерв) и отсрочените данъчни активи и пасиви са признати за сметка на капитала.

В отчета за финансовото състояние отсрочените данъчни активи и/или пасиви се представят компенсирано, тъй като подлежат на единен режим на облагане.

3.11. Разходи за данъци върху печалбата (продължение)

Съгласно българското данъчно законодателство дружеството дължи корпоративен данък, който се определя в размер на 10 % от данъчната печалба от 2019 година. Данъчната ставка за предстоящата 2020 година също е в размер на 10%.

3.12. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

В процеса на прилагането на счетоводната политика ръководството на Дружеството извършва преценки, които оказват значителен ефект върху настоящия финансов отчет. Такива преценки по дефиниция рядко са равни на действителните резултати.

В резултат от тяхната същност, те се подлагат на постоянен преглед и актуализация и обобщават историческия опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които ръководството вярва, че са разумни при съществуващите текущи обстоятелства.

Преценките и предположенията, които носят значителен риск да доведат до съществена корекция в преносните стойности на активите и пасивите през следващата финансова година, са изложени по-долу.

3.12.1. Преоценени стойности на имоти, машини и съоръжения

Ръководството е възприело политика да назначава и използва професионалната услуга на независими лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на земите, които от 01 януари 2018 година се оценяват по справедлива стойност.

При тази преоценка са приложени следните подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- *Метод на пазарните сравнения* - извежда индикативна стойност като сравнява актива, предмет на оценката, с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация, който се приема с по-голяма тежест, поради естеството на имотите и тяхното настоящо използване;
- *Приходен подход* - извежда индикативна стойност като привежда бъдещите парични потоци към единна текуща капиталова стойност. За прилагане на подхода е необходимо да се определи трайно реализиран чист годишен приход на имота (поземлена рента), който се капитализира, за да се превърне в настояща стойност.

Такива преоценки следва да се извършват достатъчно често, когато има индикации, че справедливата стойност на определен клас активи се е променила съществено.

3.12.2. Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

Ръководството прави анализ и оценка за наличие на индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема или преустановяване дейността на Дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време, както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал.

3.12. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение).

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите планове и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, вкл. търговски и производствен опит, осигуряване на позиции на чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

За целта се разработват варианти на прогнози, чрез които се отчитат различните предположения за рискове, несигурности и вероятности за бъдещата реализация на паричните потоци и доходи от тези инвестиции. Всеки от вариантите се анализират внимателно от ръководството и резултатите от тях се претеглят при изчислението на възстановимата стойност на съответната инвестиция.

3.12.3. Полезен живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техния очакван полезен живот и преносни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството.

3.12.4. Обезценка на вземания

Във връзка с приложението за първи път на МСФО 9 Финансови инструменти, Ръководството на Дружеството е използвало натрупания си опит в областта на кредитните загуби като е взело предвид текущите условия и своите прогнози, за да оцени надеждно очакваните кредитни загуби по търговските си вземания.

3.12.5. Лизинг

Определяне на срока на лизинга за договори с опции за подновяване и прекратяване - Дружеството като лизингополучател

Дружеството определя срока на лизинга като неотменимия срок на лизинга, заедно с каквито и да било периоди, обхванати от опция за удължаването му, ако е сигурно в разумна степен, че опцията ще бъде упражнена, или каквито и да било периоди, обхванати от опция за прекратяването на лизинга, ако е сигурно в разумна степен, че опцията няма да бъде упражнена.

Дружеството има два лизингови договора, които включват опции за удължаване и прекратяване. Дружеството използва преценка, за да оцени дали е сигурно в разумна степен дали опцията за подновяване или прекратяване на лизинга ще бъде упражнена или не. т.е. Дружеството разглежда всички съществени фактори, които създават икономически стимул за упражняването или на опцията за подновяване, или на опцията за прекратяване. След датата на влизане в сила на договора, Дружеството преоценява срока на лизинга, ако е налице съществено събитие или промяна в обстоятелствата, което е в неговия контрол и засяга способността му да упражни или да не упражни опцията за подновяване или прекратяване (например изграждане на съществени подобрения в нает имот или съществена преработка по спецификации на лизинговия актив).

3.13. Определяне на справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на дружеството изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, дружеството използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно.

Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котираны цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Дружеството признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в съответните приложения.

4. Имоти, машини и съоръжения

	Земя	Сгради	Транспортни и средства и автомобили	Активи с право на ползване	Офис обзавеждане и компютри	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:						
Салдо на 1 януари 2019	5,040	1,687	243	-	259	7,229
Ефект от прилагането на МСФО 16 към 01 януари 2019	-	-	-	276	-	276
Постъпили	-	-	-	-	5	5
Излезли	(307)	-	-	-	-	(307)
Преоценка активи	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 декември 2019	4,733	1,687	243	276	264	7,203
Натрупана амортизация:						
Салдо на 1 януари 2019	-	574	213	-	206	993
Амортизация за периода	-	67	30	63	28	188
Амортизация на излезлите	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 декември 2019	-	641	243	63	234	1,181
Преносна стойностна 31 декември 2019	4,733	1,046	-	213	30	6,022
Преносна стойностна 31 декември 2018	5,040	1,113	30	-	53	6,236

МСФО 16 „Лизинг“ е приет от ЕС на 31 октомври 2017 г. и влиза в сила от 01 януари 2019 г. Дружеството е приложило опростен ретроспективен подход, като не е извършило корекции за предходните периоди.

Дружеството има сключени лизингови договори за наемане на офис площи и транспортни средства, използвани в дейността. Сроковете са между 3 и 5 години с опции за удължаване.

За обезпечаване на получени от дружеството и от неговите дъщерни дружества инвестиционни и оборотни банкови кредити, дружеството е учредило залог и ипотека в полза на банките кредитори върху земи, с преносна стойност към 31 декември 2019 г. 4,733 хил. лв. и сгради с преносна стойност към 31 декември 2019 г. 1,046 хил. лв.

За определяне справедливата стойност на притежаваните земи Дружеството използва услугите на лицензиран оценител, с призната професионална квалификация и опит. Справедливата стойност се основава на пазарната стойност, която е очакваната сума, за която един имот може да бъде разменен на датата на оценката между желаещи купувач и продавач при сделка по пазарни условия след съответното маркетингово, в която страните са действали съзнателно.

Получената пазарна стойност е определена като претеглена стойност от резултатите получени от отделните методи и тегла, експертно определени, съобразно надеждността на използваната информация и оценителски опит.

Справедливата стойност на земите е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

5. Нематериални активи

	Програмни продукти
	хил. лв.
Отчетна стойност:	
Салдо на 1 януари 2019	352
Постъпили	-
Излезли	-
Салдо на 31 декември 2019	352
Натрупана амортизация:	
Салдо на 1 януари 2019	185
Амортизация за периода	53
Амортизация на излезлите	-
Салдо на 31 декември 2019	238
Преносна стойност на 31 декември 2019	114
Преносна стойност на 31 декември 2018	167

6. Инвестиции в дъщерни дружества

Дружества	Дял в капитала %	31 декември 2019 г. хил. лв.	31 декември 2018 г. хил. лв.
„Кехлибар“ ЕООД	100	14,795	14,795
„Агра“ ЕАД	100	13,695	13,695
„БД Фарм“ ЕООД	100	9,686	9,686
„Кристера Агро“ ЕООД	100	7,600	7,600
„Бора Енерджи“ ЕООД	100	6,000	6,000
„Корн Трейд“ ЕООД	100	6,800	6,800
„Кристера“ АД	99.26	5,777	5,777
„Тони – М“ ЕООД	100	4,828	4,828
„Елит-86“ ЕООД	100	3,081	3,081
„Грувър“ ЕООД	100	2,627	2,627
„Арис – Агро“ ЕООД	100	2,408	2,408
„БД Агри“ ЕООД	100	2,159	2,159
„Бора Инвест“ ЕООД	100	1,100	1,100
„Диасвет“ ЕООД	100	840	840
„Силк Газ БГ“ ООД	55	400	400
„Тера Протект“ ЕООД	100	300	300
„Корн Секюрити“ ЕООД	100	5	5
„Агро“ ЕООД	100	5	5
Общо		82,106	82,106

7. Инвестиции в асоциирани дружества

През 2018 година, дружеството е придобило 50 % от капитала на Агро Ойл Консулт ООД. Дружеството има предмет на дейност търговия с горива.

8. Търговски и други вземания

	31 декември 2019 г. хил. лв.	31 декември 2018 г. хил. лв.
Вземания по търговски заеми в т.ч. лихви	38,815	24,858
Вземания за дивиденди	686	3,493
Предплатени разходи	38	22
Предоставени аванси	5	5
Вземания от клиенти	-	154
Други вземания	50	3
Общо	39,594	28,535

8.1. Дружеството е предоставило търговски заеми на други търговски дружества, основно свързани лица, главницата по които е в размер на 35,357 хил. лв. (31 декември 2018 година – 22,209 хил. лв.). За част от заемите в размер на 35,080 хил. лв. (31 декември 2018 година – 21,932 хил. лв.) дружеството начислява лихви в размер на 3 % (2018 – 3 %) годишна лихва. Заемите са необезпечени. Заемите са с краен срок на погасяване до 2022 година, но съгласно условията на сключените договори, по които не е уговорен погасителен план, сумите могат да бъдат и предсрочно уредени. Поради това Ръководството на дружеството третира вземанията по договорите за заем като текущи. Предоставените краткосрочни търговски заеми на свързани предприятия и търговски контрагенти са с цел подпомагане и финансиране на дейности на тези предприятия по общи бизнес и стратегически цели.

8.2. Вземанията от клиенти към 31 декември 2018 година са предимно от свързани лица. Те произтичат от отдаване под наем на земеделска земя и други активи, както и от извършване на услуги. Обичайно дружеството договаря с дъщерните си дружества срок на плащане на вземанията по продажби на услуги от 60 дни. Както е оповестено в т. 3.4.1., във връзка с прилагането на новия МСФО 9 *Финансови инструменти*, считано от 01 януари 2018 година, дружеството прилага нов модел на очакваните загуби от обезценка. Представените в отчета търговски вземания към 31 декември 2018 година, изцяло са непаядени, редовни вземания, чиято изискуемост не е настъпила към датата на отчета.

9. Парични средства

	31 декември 2019 г. хил. лв.	31 декември 2018 г. хил. лв.
Парични средства в чуждестранна валута	110	316
Парични средства в лева	316	225
Общо	426	541

9. Парични средства (продължение)

От представените парични средства 5 хил. лв. (31 декември 2018 година – 17 хил.лв.) са налични в брой, а останалите 421 хил.лв. (31 декември 2017 година – 524 хил.лв.) са на разположение по разплащателни сметки на дружеството.

Паричните средства на дружеството са по банкови сметки при банки със стабилни дългосрочни рейтинги. Ръководството е извършило оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти. Оценената стойност е в размер под 0,2 % от brutната стойност на паричните средства, депозирани във финансови институции, поради което е определена като несъществена и не е начислена във финансовия отчет на дружеството към 31 декември 2019 година.

10. Основен капитал

Внесенят напълно основен капитал е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация. Състои се от 6,800,000 броя безналични, поименни акции, всяка с номинална стойност 1 лева.

Към края на представените отчетни периоди акционери в дружеството са:

Име/наименование	Към 31 декември 2019	
	Брой акции:	% в капитала
„ЕМРА” ЕООД	2 795 500 бр.	41.11%
„КОМЕРС” ЕООД	1 764 143 бр.	25.94%
Светломир Илиев Тодоров	684 992 бр.	10.07%
УПФ „ДОВЕРИЕ”	341 582 бр.	5.02%
Други физически и юридически лица, притежаващи по-малко от 5 %	1 213 783 бр.	17.86%
Общо	6 800 000 бр.	100.00%

Име/наименование	Към 31 декември 2018	
	Брой акции:	% в капитала
„ЕМРА” ЕООД	2 795 500 бр.	41.11%
„КОМЕРС” ЕООД	1 754 143 бр.	25.80%
Светломир Илиев Тодоров	679 992 бр.	10.00%
УПФ „ДОВЕРИЕ”	341 582 бр.	5.02%
Други физически и юридически лица, притежаващи по-малко от 5 %	1 228 783 бр.	18.07%
Общо	6 800 000 бр.	100.00%

11. Резерви

Представените в отчета за финансовото състояние резерви, включват премиен резерв и резервите от последващи оценки на земеделска земя.

12. Дългосрочни банкови заеми

Вид валута	Договоре- на сума по заема хил.	Падеж	31 декември 2019 г.			31 декември 2018 г.		
			Дълго- срочна част	Кратко- срочна част	Общо	Дълго- срочна част	Кратко- срочна част	Общо
			хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Инвестиционни заеми								
ЕВРО	8,200	30.09.2028	13,371	1,801	15,172	-	-	-
ЛЕВА	6,000	30.08.2027	4,446	668	5,114	5,111	667	5,778
ЛЕВА	3,912	30.09.2028	2,418	429	2,847	2,845	429	3,274
ЕВРО	2,000	31.01.2024	1,723	559	2,282	2,281	559	2,840
ЕВРО	2,000	29.02.2024	1,769	559	2,328	2,328	559	2,887
ЛЕВА	5,867	20.02.2025	2,878	667	3,545	3,543	667	4,210
ЕВРО	2,000	30.12.2022	1,117	559	1,676	1,676	559	2,235
ЛЕВА	5,867	20.03.2024	2,282	653	2,935	2,936	653	3,589
ЕВРО	2,000	30.12.2021	559	559	1,118	1,117	559	1,676
ЕВРО	2,000	29.02.2020	-	186	186	186	559	745
ЕВРО	2,000	31.12.2019	-	-	-	-	559	559
Общо			30,563	6,640	37,203	22,023	5,770	27,793

Лихвите по инвестиционни заеми са дължими ежемесечно, като договорените лихвени проценти са в диапазона на едномесечен EURIBOR, увеличен с добавки между 1,858 и 3,75 процентни пункта.

Задълженията по горепосочените кредити са обезпечени със залог на настоящи и бъдещи вземания на дружеството и на свързани лица, както и учредени договорни ипотечи върху недвижими имоти, които са собственост на дружеството и с такива, собственост на свързани лица.

Договорите за инвестиционни кредити съдържат и клаузи за поддържане на определени финансови съотношения, чийто изпълнение ръководството на Дружеството текущо контролира и комуникира с баните кредитори.

Равнението на движението на пасивите, произтичащи от дейности по финансиране (нетекущи и текущи)

Видове заеми	Салдо 01.01.19	Паричен поток, нетно	Лихви	Непарични движения	в хил. лева	
					Салдо 31.12.19	
Банкови заеми	51,146	8,440	1,223	-	60,809	
Търговски заеми (вкл. свързани лица)	10,957	828	361	-	12,146	
Договори за лизинг	276	(58)	1	-	219	

13. Отсрочени данъчни активи/(пасиви)

	31 декември 2019 г. хил. лв.	31 декември 2018 г. хил. лв.
Данъчен ефект от задължения за неползвани отпуски	1	1
Данъчен ефект от неизплатени доходи на физически лица	2	2
Общо, данъчни активи	3	3
Данъчен ефект върху преоценъчен резерв от преоценка на неамортизируеми активи	(314)	(335)
Общо, данъчни пасиви	(314)	(335)
Общо	(311)	(332)

14. Задължения по договори за лизинг

Представените в Отчета за финансовото състояние задължения по договори за лизинг, включват задълженията на дружеството по договори за наем на офиси и транспортни средства, които са признати, в съответствие с изискванията на МСФО 16 Лизинг (виж също т. 2.2 и т. 4).

15. Краткосрочни банкови заеми

Вид валута	Договорена сума по заема	Падеж	31 декември 2019 г. хил. лв.	31 декември 2018 г. хил. лв.
Револвиращи заеми за оборотни средства	хил.			
ЕВРО	10,000	31.01.2020	19,560	19,558
ЕВРО	500	31.08.2020	646	505
ЛЕВА	6,000	30.06.2020	3,400	3,290
Общо			23,606	23,353

Лихвите по оборотните заеми са дължими ежемесечно, като договорените лихвени проценти са в диапазона на едномесечен EURIBOR, увеличен с добавки между 2,2 и 2,75 процентни пункта.

Задълженията по горепосочените кредити са обезпечени с учредени договорни ипотeki върху недвижими имоти, които са собственост на дружеството, както и с такива, собственост на свързани лица, залог на настоящи и бъдещи вземания на дружеството и на свързани лица от ДФ „Земеделие“ и залог на имоти, машини и съоръжения, собственост на свързани лица.

16. Краткосрочни търговски заеми

Дружеството е получило заеми от други търговски дружества, задължението по които към 31 декември 2019 е в размер на 12,146 хил. лв. (31 декември 2018 – 10,957 хил. лв.). Лихвите по заемите са в размер на 3 % годишна лихва и непогасената част от тях са включени в стойността на задължението, посочено по-горе. Заемите са необезпечени.

17. Търговски и други задължения

	31 декември 2019 г. хил. лв.	31 декември 2018 г. хил. лв.
Задължения към персонала	37	38
Задължения по договори за управление и контрол	16	16
Задължения за данъци	8	6
Задължения към доставчици, вкл. инвестиции	7	1,012
Задължения към социалното осигуряване	7	7
Други задължения	4	1
Общо	79	1,080

Във връзка с придобита през 2016 година инвестиция, Дружеството е поело ангажимент да заплати част от цената по сделката в рамките на следващите три, последователни години. Към 31 декември 2018 година, общата част от задължението е в размер на 1,000 хил.лв. и е платена през 2019 година.

18. Приходи от продажби

	Годината, завършваща на 31.12.2019 г. хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 г. хил. лв.
Приходи от наеми и ренти	357	366
Приходи от предоставени услуги	81	73
Общо	438	439

19. Други приходи

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Печалби от продажба на имоти, машини и съоръжения, в т.ч.:	-	234
<i>Приходи от продажба</i>	-	434
<i>Преносна стойност</i>	-	(200)
Други приходи	-	14
Общо	-	248

20. Разходи за персонала

	Годината, завършваща на 31.12.2019 г. хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 г. хил. лв.
Разходи за заплати	542	540
Разходи за социално осигуряване	29	30
Начисления за неизползвани отпуски	15	13
Общо	586	583

21. Разходи за външни услуги

	Годината, завършваща на 31.12.2019 г. хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 г. хил. лв.
Консултантски услуги, одит	170	237
Абонаменти	124	125
Нотариални, правни и административни услуги	114	70
Застраховки	18	13
Местни данъци и такси	10	11
Комуникационни услуги	7	4
Годишни такси и членски внос	6	6
Куриерски услуги	2	2
Наеми	1	60
Други	9	7
Общо	461	535

Начислените през 2019 г. и 2018 г. разходи за одит на индивидуалния финансов отчет, съответно в размер на 6 хил. лв. (2018 – 5 хил. лв.), представляват предоставените от одитора услуги само за независим финансов одит.

22. Разходи за материали

	Годината, завършваща на 31.12.2019 г. хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 г. хил. лв.
Горива и материали, свързани с транспортни средства	26	23
Електроенергия и природен газ	12	12
Офис материали и консумативи	11	8
Резервни части и материали за ремонт	5	13
Инвентар	2	3
Други	2	-
Общо	58	59

23. Други разходи

	Годината, завършваща на 31.12.2019 г. хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 г. хил. лв.
Загуба от продажба на имоти, машини и съоръжения	40	-
Приходи от продажба	(267)	-
Преносна стойност	307	-
Разходи за командировки	26	19
Представителни разходи	14	6
Разходи за дарения	5	8
Разходи за данъци при източника	1	1
Други	65	5
Общо	153	39

24. Финансови приходи

	Годината завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Приходи от дивиденди	2,500	3,376
Приходи от лихви	875	875
Общо	3,375	4,251

25. Финансови разходи

	Годината завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Разходи за лихви по заеми	1,584	1,580
Разходи за банкови такси и комисионни	117	108
Разходи по валутни операции	4	5
Разходи за лихви по лизингови договори	2	1
Общо	1,707	1,694

26. Разход (приход) за данък

Изравняването на разходите/(приходите) за данъци върху печалбата е представено в следната таблица:

	Годината завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Счетоводна печалба	607	1,839
Приложима данъчна ставка	10%	10%
Данък върху печалбата при приложимата данъчна ставка	61	184
Нетен данъчен ефект от постоянни разлики	(242)	(337)
Данъчен ефект от непризнати отсрочени данъчни активи, възникнали през текущия период	160	152
Разход (приход) за данък	(21)	(1)

Компонентите на разходите/(приходите) за данъци върху печалбата са следните:

	Годината, завършваща на 31.12.2019 хил. лв.	Годината, завършваща на 31.12.2018 хил. лв.
Текущи разходи за данъци	-	-
Данъчен ефект от временни данъчни разлики	21	1
Разходи / (приходи) за данъци върху печалбата	(21)	(1)

През 2019 година Дружеството реализира данъчна загуба в размер на 1,599 хил. лв. Ръководството е взело решение да не признава отсрочен данъчен актив, в размер на 160 хил.лв.

27. Доход на акция и дивиденди

Доходът на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на Дружеството.

	31 декември 2019 г. лв.	31 декември 2018 г. лв.
Печалба, подлежаща на разпределение (в лв.)	628,057	1,839,640
Среднопретеглен брой акции	6,800,000	6,800,000
Доход на акция (в лв. за акция)	0.092	0.271

През 2019 и 2018 година Дружеството не е разпределяло дивиденди.

28. Финансови инструменти и управление на финансовите рискове

Преносните стойности на активите и пасивите към 31 декември 2019 и 2018 година по категориите определени в съответствие с МСФО 9 *Финансови инструменти* са представени в следните таблици:

Финансови активи	31 декември 2019 хил. лв.	31 декември 2018 хил. лв.
Предоставени лихвени заеми, вкл. лихви	38,815	24,858
Търговски и други вземания	-	154
Парични средства	426	541
Общо	29,241	25,553

Финансови пасиви	31 декември 2019 хил. лв.	31 декември 2018 хил. лв.
Задължения по лихвени заеми, вкл. лихви	72,955	62,103
Задължения по договори за лизинг	219	-
Търговски и други задължения	7	1,012
Общо	73,181	63,115

28.1. Фактори на финансовите рискове

Използването на финансови инструменти излага дружеството на пазарен, кредитен и ликвиден риск. В настоящата бележка е представена информация за целите, политиките и процесите по управлението на тези рискове, както и за и управлението на капитала.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е риска, че едната страна по финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е риска, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

28.1.1. Валутен риск

Дружеството осъществява сделки във валута, различна от функционалната си валута, поради което е изложено на риск, свързан с възможните промени във валутните курсове. Такъв риск възниква основно от промяната във валутния курс на щатския долар, тъй като дружеството осъществява покупки, деноминирани в щатски долари. Сделките, осъществени в евро, не излагат дружеството на валутен риск, тъй като от 1 януари 1999 година българският лев е фиксиран към тази валута.

28. Финансови инструменти и управление на финансовите рискове (продължение)

Анализът към чувствителността на валутния риск показва, че финансовите резултати на дружеството не биха се променили съществено в следствие на промени във валутния курс, тъй като дружеството няма съществени рискови валутни експозиции.

28.1.2. Лихвен риск

Дружеството е изложено на лихвен риск, тъй като част от получените заеми са с променлив лихвен процент, договорен като базисна лихва EURIBOR или СОФИБОР завишени с определена надбавка. През 2019 и 2018 година заемите с променливи лихвени проценти са в евро и лева. Размерът на лихвените проценти е посочен в съответните приложения.

Инструменти с фиксиран лихвен процент

	31 декември 2019	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи	35,080	21,932
Финансови пасиви	11,861	9,197

Инструменти с променлив лихвен процент

Финансови активи	-	-
Финансови пасиви	60,809	51,146

28.1.3. Кредитен риск

Кредитният риск е рискът едната страна по финансовия инструмент да не успее да изпълни задължението си и по този начин да причини загуба на другата. Финансовите активи, които потенциално излагат дружеството на кредитен риск, са предимно вземания по продажби и предоставени лихвени заеми. Основно дружеството е изложено на кредитен риск, в случай че клиентите не изплатят своите задължения. Политиката на дружеството в тази област е насочена към извършване на продажби на клиенти с подходяща кредитна репутация и използването на адекватни обезпечения като средства за ограничаване на риска от финансови загуби.

Кредитното качество на клиентите се оценява като се вземат предвид финансово състояние, минал опит и други фактори. Въведени са кредитни лимити, спазването на които се наблюдава регулярно.

Повече от 85 % от вземания по лихвени заеми и по продажби са от дъщерни и други свързани предприятия, които дружеството контролира и по тази причина счита, че кредитният риск не е висок.

28.1.4. Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът дружеството да не може да изпълни финансовите си задължения, тогава когато те станат изискуеми. Политиката в тази област е насочена към гарантиране наличието на достатъчно ликвидни средства, с които да бъдат обслужени задълженията, когато същите станат изискуеми, включително в извънредни и непредвидени ситуации.

В следващата таблица са представени договорените падежи на финансовите пасиви на база на най-ранната дата, на която дружеството може да бъде задължено да ги изплати. В таблицата са посочени недисконтираните парични потоци, включващи главници и лихви:

28. Финансови инструменти и управление на финансовите рискове (продължение)

31 декември 2019, хил. лв.	До една година	Между две и пет години	Над пет години	Общо
Задължения по получени лихвени заеми, в т.ч. лихви	42,392	21,593	8,970	72,955
Задължения по договори за лизинг	58	161	-	219
Търговски и други задължения	7	-	-	7
	42,457	21,754	8,970	73,181
31 декември 2018, хил. лв.	До една година	Между две и пет години	Над пет години	Общо
Задължения по получени лихвени заеми, в т.ч. лихви	40,080	17,089	4,934	62,103
Търговски и други задължения	1,012	-	-	1,012
	41,092	17,089	4,934	63,115

28.2. Управление на капитала

Дружеството управлява капитала си така, че да осигури функционирането си като действащо предприятие, като едновременно с това се стреми да максимизира възвращаемостта за акционерите, чрез оптимизация на съотношението между дълг и капитал (възвращаемостта на инвестирания капитал). Целта на Ръководството е да поддържа доверието на инвеститорите, кредиторите и пазара и да гарантира бъдещото развитие на дружеството. Ръководството на дружеството наблюдава капиталовата структура на базата на съотношението нетен дълг към собствен капитал.

Нетният дълг включва както нетекущите и текущи лихвени заеми, така и нетекущите и текущи задължения по финансов лизинг, намалени с паричните средства. Основният капитал, резервите, и натрупаната печалба, формират собствения капитал на дружеството.

	31.12.2019 хил. лв.	31.12.2018 хил. лв.
Дълг	73,174	62,103
Парични средства	426	541
Нетен дълг	72,748	61,562
Собствен капитал	55,203	54,575
Съотношение дълг - капитал	1.32	1.13

Ръководството на дружеството определя размера на необходимия капитал пропорционално на нивото на риск, с който се характеризират отделните дейности (проекти, бизнес сегменти). Поддържането и коригирането на капиталовата структура се извършва в тясна връзка с промените в икономическите условия, както и в зависимост от нивото на риск, присъщо на съответните активи (проекти), в които се инвестира. Основните инструменти, които се използват за управление на капиталовата структура са: продажба на активи, с цел намаляване на нивото на задлъжнялост и др. Всички решения за промени в тази насока се вземат при отчитане на баланса между цената и рисковете, присъщи на различните източници на финансиране.

28. Финансови инструменти и управление на финансовите рискове (продължение)**28.3. Справедливи стойности**

Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени. Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, както и кредитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез тяхното цялостно обратно изплащане или погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната номинална или амортизируема стойност.

Голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни търговски вземания, задължения и краткосрочни заеми, поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на преносната им стойност.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

29. Оповестяване на свързаните лица и сделките с тях

През годината са извършени следните по-съществени сделки със свързани лица, ключов управленски персонал, акционери, предприятия под общ контрол:

29.1. Възнаграждения на ключов управленски персонал.

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва изпълнителния директор и членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати	216	216
Социални осигуровки	-	-
Общо	216	216

Дружеството е осъществявало сделки със своите акционери, както и с други търговски дружества, третиран като свързани лица.

29.2. Сделки с акционерите

Извършените през годината сделки и неуредени разчети към 31 декември 2019 г. са както следва:

Наименование	Вид на сделката	Оборот	Неуреден разчет	
			Вземане хил. лв.	Задължение хил. лв.
Комерс АД				
	Търговски сделки - продажби	15	-	-
	Предоставени заеми	5,275	14,267	-
	Лихви по предоставени заеми	394	2,335	-
	Сбор:	х	16,602	-

29. Оповестяване на свързаните лица и сделките с тях (продължение)

29.3. Сделки с други дружества под общ контрол

Наименование	Вид на сделката	Оборот	Неуреден разчет	
			Взетане хил. лв.	Задължение хил. лв.
Кристера АД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Търговски сделки - продажби	80	-	-
	Получени заеми	12,935	-	5,185
	Лихви по получени заеми	163	-	7
Общо:			-	5,192
Кристера Агро ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Търговски сделки - продажби	116	-	-
	Предоставени заеми	21,389	8,675	-
	Лихви по предоставени заеми	137	167	-
	Плащания, свързани с покупка на стоки и услуги	30	-	-
Общо:			8,842	-
Корн Трейд ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Търговски сделки - продажби	35	-	-
Общо:			-	-
Корн Секюрити ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Предоставени заеми	-	277	-
Общо:			277	-
Агро ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Търговски сделки - продажби	33	-	-
Общо:			-	-
Арис Агро ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Търговски сделки - продажби	15	-	-
Общо:			-	-
Елит 86 ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Търговски сделки - продажби	24	-	-
Общо:			-	-
Грувър ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Търговски сделки - продажби	24	-	-
Общо:			-	-
Тони М ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Търговски сделки - продажби	34	-	-
	Получени заеми	1,175	-	1,676
	Лихви по получени заеми	50	-	59
	Вземания от дивиденди	1,319	-	-
Общо:			-	1,735

29. Оповестяване на свързаните лица и сделките с тях (продължение)

29.3. Сделки с други дружества под общ контрол (продължение)

Бора Инвест ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Търговски сделки - продажби	8	-	-
	Предоставени заеми	490	2,465	-
	Лихви по предоставени заеми	67	216	-
Общо:			2,681	-
Бора Енерджи ЕООД	Търговски сделки - покупки	-	-	-
	Получени заеми	-	-	5,000
	Лихви по получени заеми	150	-	219
	Предоставени заеми	905	5,258	-
	Лихви по предоставени заеми	142	378	-
	Плащания, свързани с покупка на стоки и услуги	1	-	-
Общо:			5,636	5,219
Тера Проект ЕООД	Търговски сделки - покупки	10	-	1
	Задължения по договори за лизинг	12	-	45
	Плащания, свързани с покупка на стоки и услуги	11	-	1
	Общо:		-	47
Диасвет ЕООД	Търговски сделки - покупки		-	-
	Търговски сделки - продажби	12	-	-
Общо:			-	-
БД Фарм ЕООД	Търговски сделки - покупки			
	Вземания от дивиденти	1 181	686	-
Общо:			686	-
БД Агри ЕООД	Търговски сделки - покупки		-	-
	Търговски сделки - продажби	15	-	-
	Плащания, свързани с покупка на стоки и услуги	5	-	-
	Общо:		-	-
ОБЩО:			18,122	12,193

По извършените през годината сделки със свързани лица няма необичайни условия и отклонения от пазарните цени.

30. Събития след отчетния период

Пандемията на коронавируса (COVID-19) беше потвърдена от Световната здравна организация в началото на 2020 и се разпространи от Китай из целия свят, причинявайки нарушения на обичайната дейност на бизнеса. На 8 март 2020 г. бяха оповестени първите положителни проби на COVID-19 в България. На 13 март 2020 г., Народното събрание на Република България обяви извънредно положение в страната заради коронавируса и бяха въведени засилени противоепидемични мерки и ограничения.

Разпространението на COVID-19 вече се оценява като събитие със значително влияние върху глобалното търсене и предлагане на стопански и финансови ресурси, като съществува значителна несигурност в икономическата активност на множество бизнеси и стопански субекти. За целите на настоящия индивидуален финансов отчет за 2019 година, ръководството го оценява като некоригиращо събитие, настъпило след датата на баланса. На този етап на разпространение на коронавируса и динамиката, с която се развива, практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на възможните ефекти на пандемията върху дейността, активите и икономическото развитие на Дружеството и неговите дъщерни дружества.

В съответствие с мерките, предприети от правителството на страната, ръководството на Дружеството е предприело действия за ограничаване на потенциалните бъдещи негативни последици и ефекти. За целта:

- направен е анализ на всички ключови доставчици и клиенти с цел да се идентифицират евентуални бъдещи затруднения;
- активиран е план за работа в извънредни условия;
- определени са чувствителните процеси и служителите, отговорни за тяхното безпроблемно протичане;
- осигурена е защитена среда и дистанционен режим на работа;
- извършва се ежедневно наблюдение и управление на входящите и изходящите потоци;
- получена е подкрепа от страна на основните кредитори на Дружеството, които са заявили готовността си за разсрочване предстоящи плащания, в случай на необходимост.